

ความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการผดุงครรภ์ ของพยาบาลวิชาชีพ

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Professional nurses' interest in a master

of nursing science (midwifery) program in Northeast Thailand

บทความวิจัย

วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ

Journal of Nursing Science & Health

ปีที่ 41 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม) 2561

Volume 41 No.4 (October-December) 2018

พรอมจิตร์ ห่อนบุญเต็ม ศศ.ด.* ดร.ณิ รุจกรกานต์ Ed.D.* กษพร สิงห์เหล่า ป.ด.**

อุมากรณ กิ่งสิทธิ์ ป.ด.** บุญมี ภูคำจั่ว ป.ด.** ศิริรัตน์ ศรีโสภา ป.ด.***

อริญญา ทองก้อน ศศ.ม.** ชลธิลา ราบุรี พย.ม.*** เด่นละออง นาสะรัมย์ พย.ม.***

Promjit Hornboonherm Ph.D.** Darunee Rujkorakarn Ed.D.* Kochaporn Singhala Ph.D.**

Umaporn Kuasit Ph.D.** Boonmee Phoodaangua Ph.D. ** Sirirat Sripola Ph.D.***

Aranya Thongkorn M.Ed.** Chontila Raburee M.N.S.*** Denlaong Na-sangiem M.N.S.***

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการผดุงครรภ์) กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในแผนกสูติกรรม หรืองานอนามัยแม่และเด็กของโรงพยาบาลประจำจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 237 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยส่งทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ โดยมีเหตุผล คือ เพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม นำความรู้มาใช้ในการทำหน้าที่ในปัจจุบัน และเพื่อยกระดับคุณวุฒิให้สูงขึ้น เนื้อหาที่ต้องการให้เน้นเป็นพิเศษ ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการเจริญพันธุ์ กับบทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ แนวปฏิบัติและนวัตกรรมด้านการผดุงครรภ์ สิ่งจูงใจในการศึกษาต่อประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านสถาบัน คือ 1) มีคณาจารย์ที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ 2) มีความสะดวกในการคมนาคมและการหาที่พัก และ 3) มีความพร้อมในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านที่ 2 ด้านการเงิน คือ มีทุนสนับสนุน 1) จากหน่วยงาน 2) จากสถาบันการศึกษา และ 3) จากครอบครัว ด้านที่ 3 ด้านสังคม คือ 1) เพิ่มโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ 2) ได้ยกระดับความน่าเชื่อถือของตนเอง และ 3) มีโอกาสเปลี่ยนสายงาน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาต่อ คือ การได้รับความรู้เพิ่มขึ้น

คำสำคัญ ความต้องการศึกษาต่อ พยาบาลวิชาชีพ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต การผดุงครรภ์

Abstract

This survey research sought to assess nurses' interests for enrolling in a Master of Nursing Science Program in Midwifery. Participants were 237 professional nurses in the department of a maternal-child-obstetrics department at a provincial hospital in Northeast of Thailand. Participants completed a survey questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics. There were three motivations to pursue a

* Associate Professor, Faculty of Nursing, Mahasarakham University

** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Mahasarakham University

*** Lecturer, Faculty of Nursing, Mahasarakham University

master's degree: 1. The institution, 2. Financial support, and 3. Social/Professional. Each motivation had three dimensions: 1A. Quality of faculty, 1B. Availability of learning resources, 1C. Proximity of institution to the home, including available overnight accommodations; 2A. Financial support from employer, 2B. From institution, and 2C. From family; and 3A. Advance in position, 3B. Enhance professional credibility, 3C. Change of career path. The most influential factor was the enhancement of knowledge.

keywords: academic interest, professional nurses, master of nursing program, midwifery

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีก้าวหน้าทางด้านการแพทย์ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในประเทศไทย และทั่วโลก การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ทั่วโลกต้องเผชิญ คือการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและประเทศไทยได้กลายเป็นสังคมผู้สูงอายุแล้ว ในขณะที่หลายประเทศได้กลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์¹ นอกจากนี้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทำให้วิถีชีวิตของประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม พฤติกรรมเสี่ยงของคนเพิ่มมากขึ้นในทุกช่วงวัย ทั้งการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังในวัยผู้ใหญ่และวัยสูงอายุ การเป็นโรคติดต่อที่ป้องกันได้ในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ อุบัติเหตุ ภาวะโภชนาการบกพร่องในเด็ก และปัญหาสุขภาพในด้านอนามัยแม่และเด็ก นอกจากนี้ ยังต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติ ภัยพิบัติ รวมไปถึงภัยจากการก่อการร้าย สถานการณ์ที่ทั่วโลกกำลังประสบอยู่ ส่งผลต่อกันและกันเนื่องจากโลกถูกเชื่อมโยงเข้าหากันจากความก้าวหน้าของระบบสื่อสารและคมนาคม มีการส่งผ่านแบบแผนการดำเนินชีวิต และวัฒนธรรมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สำหรับประเทศไทยผลกระทบที่มีต่อสุขภาพโดยรวมของประชาชนจึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ประกอบกับประชาชนมีความคาดหวังต่อการบริการและสวัสดิการมากขึ้นเพราะประชาชนมีความรู้มากขึ้น จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อการให้บริการพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงและได้รับการบริการที่มีคุณภาพ อย่างเท่าเทียมกัน และสามารถตอบสนอง

ต่อปัญหาด้านสุขภาพที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น การปฏิรูประบบสุขภาพที่ดำเนินมาเป็นเวลากว่าทศวรรษ ยังต้องการการขับเคลื่อนจากหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องทั้งด้านการให้บริการและการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ ซึ่งปัจจุบันพบว่า ยังมีความต้องการกำลังคนด้านพยาบาลที่ต้องผลิตให้เพียงพอและสอดคล้องกับกลไกสูญเสียในแต่ละปี²

สุขภาพด้านอนามัยแม่และเด็ก เป็นอีกหนึ่งตัวชี้วัดที่สำคัญที่สะท้อนภาวะสุขภาพของประชากรในแต่ละประเทศ และสถานการณ์สุขภาพด้านอนามัยแม่และเด็กยังเป็นปัญหาที่สำคัญในระดับโลก ทั้งอัตราการตายของมารดา อัตราการตายของทารกปริกำเนิด อัตราทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย และอัตราการตกเลือดหลังคลอด เป็นต้น สำหรับประเทศไทย แม้จะกล่าวได้ว่า สถานการณ์งานอนามัยแม่และเด็กดีขึ้นกว่าในอดีต โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็กที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเข้าถึงบริการของโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่อัตราส่วนการตายของมารดาที่สูงกว่านานาชาติและไม่ได้ตามเป้าหมาย จากรายงานปี พ.ศ. 2558 ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พบว่า อัตราส่วนการตายมารดา เท่ากับ 25.26 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน จากเป้าหมายไม่เกิน 15 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน³ ในรายงานดังกล่าว ยังพบว่า สตรีตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกเมื่ออายุครรภ์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 12 สัปดาห์ ต่ำกว่าเป้าหมาย การตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ยังสูงกว่าเป้าหมาย เด็ก 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าเป้าหมาย และแม้ว่าอัตราการ

คลอดมีชีพในสตรีอายุ 15-19 ปี จะบรรลุเป้าหมายแต่ตัวเลขยังคงสูง คือ 47.9 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน ตัวเลขเป้าหมาย คือ 50 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน

จากสถานการณ์ด้านสุขภาพอนามัยแม่และเด็กดังกล่าว การแก้ไขปัญหามีการบูรณาการดำเนินการอย่างรวดเร็ว มีเป้าหมาย และมีกลยุทธ์ทั้งเชิงรุก เชิงรับ และอาศัยความร่วมมือของสหสาขาวิชาชีพเพื่อร่วมกันส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค บำบัดรักษา และฟื้นฟูสุขภาพของมารดา ทารก และครอบครัวให้มีคุณภาพและเกิดความผาสุก บนองค์ความรู้และหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังนั้น จึงต้องอาศัยบุคลากรทางด้านสุขภาพที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา สำหรับวิชาชีพการพยาบาลในสภาพการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันที่ยังขาดแคลนพยาบาล จากการขยายตัวของสถานบริการทางสุขภาพ รวมไปถึงการขยายเขตเศรษฐกิจและแข่งขันในประชาคมอาเซียน ทำให้การเผชิญสถานการณ์ยากลำบากยิ่งขึ้น ทั้งการที่ต้องผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี รวมไปถึงการผลิตในระดับปริญญาโทเพื่อรองรับทั้งด้านการให้บริการสุขภาพ และการมีส่วนร่วมในการผลิตนักศึกษาพยาบาล² เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน โดยพยาบาลผดุงครรภ์ หรือพยาบาลวิชาชีพ เป็นบุคลากรทางด้านสุขภาพที่ให้การดูแลและการพยาบาลอย่างใกล้ชิด แก่สตรี มารดา ทารก และครอบครัว เป็นด่านหน้าในการประเมินและคัดกรองความผิดปกติของผู้รับบริการ เพื่อให้ได้รับการดูแลรักษาที่มีคุณภาพ ซึ่งพยาบาลผดุงครรภ์จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถในการให้การพยาบาล¹

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของพยาบาลวิชาชีพ เป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งในการปฏิรูประบบบริการสุขภาพ เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านสุขภาพที่มีศักยภาพสูงเพื่อสามารถให้บริการแก้ปัญหาพัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาลในกระบวนการ

ศึกษาวิจัย และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถาบันการศึกษาทางการพยาบาลจึงได้จัดให้มีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทางการพยาบาลที่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ซึ่งรวมถึงสาขาวิชาการผดุงครรภ์ เพราะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของพยาบาลผดุงครรภ์ เนื่องจากปัญหาด้านอนามัยแม่และเด็กที่มีความซับซ้อนตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ทำให้พยาบาลผดุงครรภ์ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีการเรียนวิชาการพยาบาลผดุงครรภ์ 12 หน่วยกิต จึงมีสมรรถนะไม่เพียงพอที่จะให้การดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการที่มีความซับซ้อนของปัญหาสุขภาพ จำเป็นต้องมีการผลิตในระดับปริญญาโท ซึ่งในระยะเริ่มแรกมีการเปิดหลักสูตรสาขาการพยาบาลแม่และเด็ก หรือสาขาการพยาบาลมารดาและทารก จนกระทั่งปี พ.ศ. 2555 จึงได้มีการเปิดสาขาวิชาการผดุงครรภ์⁴

ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลของประเทศไทยที่เปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาการผดุงครรภ์ มีจำนวน 6 หลักสูตร ตามแผนจะผลิตได้จำนวน 105 คน⁵ ซึ่งจำนวนการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการในสถานพยาบาลและสถาบันการศึกษาเนื่องจากในปัจจุบันการให้บริการและการแก้ไขปัญหาสุขภาพด้านอนามัยแม่และเด็กมีความซับซ้อน ดังนั้นการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาการผดุงครรภ์ในแต่ละสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเร่งผลิตและพัฒนาพยาบาลผดุงครรภ์ที่มีคุณภาพพัฒนาศักยภาพของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านอนามัยแม่และเด็ก ให้มีสมรรถนะในการดูแลผู้รับบริการที่มีปัญหาซับซ้อน มีสมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ รวมไปถึงความสามารถเป็นผู้นำในการจัดการดูแลที่ได้มาตรฐานภายใต้การศึกษาค้นคว้าจากหลักฐานเชิงประจักษ์ การพัฒนานวัตกรรมทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ที่

สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เพื่อนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ด้านสุขภาพของผู้รับบริการตั้งแต่ระยะก่อนตั้งครรภ์ ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด รวมทั้งทารกแรกเกิด เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญในปัจจุบัน เพื่อให้หลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง คณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะสำรวจความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งรวมถึงความต้องการศึกษาต่อ สิ่งจูงใจ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาต่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) กลุ่มตัวอย่าง คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกสูติกรรม หรืองานอนามัยแม่และเด็ก โรงพยาบาลจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประสบการณ์การทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี คัดเลือกโดยการจับสลากอย่างง่าย คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน⁶ และให้สัดส่วนพยาบาลวิชาชีพแต่ละจังหวัดตามขนาดของประชากร จำนวนพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกสูติกรรม 20 จังหวัด เท่ากับ 890 คน ขนาดตัวอย่างจากการเปิดตาราง เท่ากับ 269 คน ป้องกันการได้รับแบบสอบถามไม่ครบ ร้อยละ 25 คิดเป็น 67 คน รวมจำนวนตัวอย่างเท่ากับ 336 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 237 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88 ของจำนวนที่คำนวณได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขา

วิชาการผดุงครรภ์ ของพยาบาลวิชาชีพ ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการพิจารณาเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญในสาขา จำนวน 3 คน ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบเติมคำในช่องว่าง และแบบหลายตัวเลือก จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 2 ลักษณะหลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการผดุงครรภ์ เป็นแบบหลายตัวเลือก จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 สิ่งจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ เป็นแบบ rating scale จำนวน 16 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท เป็นแบบให้ลำดับความสำคัญ จำนวน 1 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หมายเลข NU-MSU-IRB/0530.11-354 และคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของพื้นที่วิจัยแล้ว คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานงานกับฝ่ายการพยาบาลในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ที่คณะผู้วิจัยส่งทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองเปล่า จ่าหน้าซองเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการส่งกลับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการ

การวิจัยครั้งนี้ มีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยการขออนุญาตดำเนินการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และโรงพยาบาลที่เป็นพื้นที่วิจัย เมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยขอความร่วมมือจากหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล เพื่อ

ให้พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกสูติกรรม ทั้งแผนกฝากครรภ์ ห้องคลอด และหลังคลอด เข้าร่วมโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยจัดทำใบชี้แจงและใบยินยอมในการเข้าร่วมวิจัยแบบพร้อมแบบสอบถาม ผู้เข้าร่วมโครงการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และสามารถออกจากโครงการได้ทุกเมื่อตลอดกระบวนการวิจัยใน ส่วนของการเก็บรักษาความลับ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลและนำเสนอในภาพรวม

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ

กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการผดุงครรภ์) คิดเป็นร้อยละ 61.6 ช่วงอายุที่พบมากที่สุด ในกลุ่มนี้ คืออยู่ระหว่าง 25-29 ปี (ร้อยละ 25.3) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51 สมรสแล้ว กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดจบปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ (ร้อยละ 97.9) ส่วนใหญ่มีระยะเวลาหลังจบการศึกษาปริญญาตรี น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี (ร้อยละ 56.2) รองลงมา จบการศึกษามาแล้วระหว่าง 11-20 ปี (ร้อยละ 21.2) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 61.0) รองลงมาสำเร็จ การศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยของรัฐ (ร้อยละ 24.0) ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยหลัง คลอด (ร้อยละ 55.5) รองลงมาปฏิบัติงานที่ห้องคลอด (ร้อยละ 30.8) มีประสบการณ์การทำงานที่แผนก สูติกรรมมากกว่า 10 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 41.1) รอง ลงมาคือน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี (ร้อยละ 37.7) และ มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.2 ประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคย เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย (ร้อยละ 85.5) เคยเป็นผู้ร่วม วิจัย คิดเป็นร้อยละ 28.8 เคยเป็นผู้ช่วยวิจัย คิดเป็น ร้อยละ 1.4 ส่วนการเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงบนคลินิกพบ ว่าเคยเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงบนคลินิก คิดเป็นร้อยละ 41.1

กลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ

กลุ่มนี้มีจำนวน 91 คน ช่วงอายุที่พบ มากที่สุด คืออายุมากกว่าหรือเท่ากับ 45 ปี ร้อยละ 37.4 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 54.9 จบปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์เพียงอย่างเดียว ร้อยละ 96.7 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการ พยาบาลน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ ระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 23.1 สำเร็จการศึกษาจาก วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 78.0 รองลงมาสำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาล ศาสตร์มหาวิทยาลัยของรัฐ ร้อยละ 12.1 ส่วนใหญ่ ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยหลังคลอด ร้อยละ 63.7 รองลง มาปฏิบัติงานที่ห้องคลอด ร้อยละ 28.6 มีประสบการณ์ การทำงานที่แผนกสูติกรรมมากกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 37.4 รองลงมา คือ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.2 และมี ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.5 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 14.3 เคยเป็นหัวหน้า โครงการวิจัย และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ร้อยละ 85.7 เช่นเดียวกับกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ เคยเป็นผู้ร่วมวิจัย ร้อยละ 23.1 เคยเป็นผู้ช่วยวิจัยร้อยละ 3.3 และพบว่า ร้อยละ 36.3 เคยเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงสอนบนคลินิก

ความต้องการศึกษาต่อ

กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาต่อในหลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการผดุงครรภ์) มีความต้องการศึกษาต่อจำแนกได้ดังนี้

1. เหตุผลที่ต้องการศึกษาต่อ เนื้อหาที่ ต้องการให้เน้นเป็นพิเศษ

เหตุผลของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาต่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ เพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (ร้อย ละ 74.4) เพื่อใช้ความรู้ที่จะได้จากการศึกษาต่อมาใช้ในการทำหน้าที่ในปัจจุบัน (ร้อยละ 69.5) และเพื่อยก ระดับคุณวุฒิให้สูงขึ้น (ร้อยละ 61.0) และเหตุผลที่

ตอบน้อยที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ เพื่อเป็นผู้บริหารทางการพยาบาลร้อยละ 14.3 เพื่อเป็นอาจารย์พยาบาลร้อยละ 13.5 และเพื่อเปิดคลินิกส่วนตัวร้อยละ 5.8

เนื้อหาที่ต้องการให้เน้นเป็นพิเศษ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการเจริญพันธุ์กับบทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ พบร้อยละ 60.8 แนวปฏิบัติและนวัตกรรมด้านการผดุงครรภ์ พบร้อยละ 57.2 ประเด็นและแนวโน้มทางอนามัยแม่

และเด็กและบทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ พบร้อยละ 44.1 ส่วนเนื้อหาที่ต้องการให้เน้นเป็นพิเศษที่เลือกตอบน้อยที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การพัฒนาภาวะการเป็นผู้นำทางการพยาบาล ร้อยละ 29.7 การวิจัยและการใช้ผลการวิจัย ทฤษฎีและแนวคิดทางการพยาบาลและนโยบายและระบบสุขภาพจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 24.8 และสถิติ ร้อยละ 15.3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่ต้องการศึกษาต่อ และเนื้อหาที่ต้องการให้เน้นเป็นพิเศษ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่ต้องการศึกษาต่อ*		
เพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	166	74.4
เพื่อใช้ความรู้ในการทำหน้าที่ในปัจจุบัน	155	69.5
เพื่อมีคุณภาพที่สูงขึ้น	136	61.0
เพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	124	55.6
เพื่อการเพิ่มระดับตำแหน่งงาน	68	30.5
เพื่อพัฒนาสมรรถนะการเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง	57	25.6
เพื่อเป็นผู้บริหารทางการพยาบาล	32	14.3
เพื่อเป็นอาจารย์พยาบาล	30	13.5
เพื่อเปิดคลินิกส่วนตัว	13	5.8
เหตุผลอื่น ๆ	2	0.9
เนื้อหาที่ต้องการให้เน้นเป็นพิเศษ*		
ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการเจริญพันธุ์กับบทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์	135	60.8
แนวปฏิบัติและนวัตกรรมด้านการผดุงครรภ์	127	57.2
ประเด็นและแนวโน้มทางอนามัยแม่และเด็กและบทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์	98	44.1
หลักฐานเชิงประจักษ์ด้านอนามัยแม่และเด็กและสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลผดุงครรภ์	88	39.6
การบริหารจัดการทางการพยาบาลกับผลลัพธ์ด้านอนามัยแม่และเด็ก	85	38.3
สถานการณ์ด้านพยาบาลผดุงครรภ์ของไทยในยุคประชาคมอาเซียน	83	37.4
กฎหมายและจริยธรรม	75	33.8
การเปลี่ยนแปลงบทบาทพยาบาลผดุงครรภ์ในต่างประเทศและประเทศไทย	75	33.8
ปัจจัยที่กระทบกับระบบสุขภาพ	71	32.0
การพัฒนาภาวะการเป็นผู้นำทางการพยาบาล	66	29.7
การวิจัยและการใช้ผลการวิจัย	55	24.8
ทฤษฎีและแนวคิดทางการพยาบาล	55	24.8
นโยบายและระบบสุขภาพ	55	24.8
สถิติ	34	15.3

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2. สิ่งจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ

สิ่งจูงใจที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเลือกศึกษาต่อแยกเป็น 3 ด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ด้านสถาบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาต่อ เห็นว่าสิ่งจูงใจด้านสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนที่มีความสำคัญในระดับมากที่สุด คือ 1) มีคณาจารย์ที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ (ร้อยละ 34.6) 2) มีความสะดวกในการคมนาคม และการหาที่พัก (ร้อยละ 32.9) และ 3) มีความพร้อมในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (อาคารสถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอน) (ร้อยละ 31.1)

ด้านการเงิน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาต่อ เห็นว่าสิ่งจูงใจด้านการเงินที่มีความสำคัญในระดับมากที่สุด คือ 1) มีทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน (ร้อยละ 42.5) 2) มีทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันการศึกษา (ร้อยละ 36.4) และ 3) มีทุนสนับสนุนจากทางครอบครัว (ร้อยละ 29.8)

ด้านสังคม พบว่าสิ่งจูงใจด้านสังคมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสำคัญในระดับมากที่สุด คือ เห็นว่าการศึกษาต่อ 1) เป็นการเพิ่มโอกาสในความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่หลังจากเรียนจบ (ร้อยละ 27.6) 2) เป็นการยกระดับความน่าเชื่อถือของตนเอง (ร้อยละ 25.9) และ 3) มีโอกาสเปลี่ยนสายงาน (ร้อยละ 20.2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสิ่งจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ

สิ่งจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ	ระดับความสำคัญ (ร้อยละ)				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ด้านสถาบัน					
- ชื่อเสียงสถาบันเป็นที่น่ายอมรับ	0.4	0.9	22.8	60.1	15.8
- มีความน่าเชื่อถือในการเปิดสอนระดับปริญญาโท	0.0	0.0	11.4	63.2	25.4
- มีคณาจารย์ที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ	0.0	0.0	7.5	57.9	34.6
- มีความพร้อมในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (อาคารสถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอน)	0.0	0.0	10.5	58.3	31.1
- เป็นสถาบันที่เคยจบการศึกษา	7.9	14.0	37.7	28.1	12.3
- มีความสะดวกในการคมนาคม และการหาที่พักอาศัยระหว่างเรียน	0.0	3.1	10.1	53.9	32.9
ด้านการเงิน					
- มีทุนสนับสนุนจากทางครอบครัว	2.2	6.6	20.6	40.8	29.8
- มีทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน	2.2	6.6	14.9	33.8	42.5
- มีทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบัน	2.6	6.6	15.4	39.0	36.4
- มีเงินเก็บ	2.6	7.9	19.7	40.4	29.4
ด้านสังคม					
- ได้เพิ่มบทบาททางสังคม	0.4	3.9	27.6	48.2	19.7
- ได้ยกระดับความน่าเชื่อถือของตนเอง	0.4	2.2	16.2	55.3	25.9
- มีโอกาสเปลี่ยนสายงาน	2.2	7.9	22.2	46.5	20.2
- มีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่หลังจากเรียนจบ	0.9	2.6	15.4	53.5	27.6

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาในระดับปริญญาโทที่สำคัญที่สุดเป็นลำดับแรก ได้แก่ การเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ (ร้อยละ 36.0) เป็นการเพิ่มโอกาสให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (ร้อยละ 29.1) ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้กับตนเอง (ร้อยละ 16.5) ต้องการสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 9.0) เพื่อความภาคภูมิใจของตนเองที่ได้เรียนในระดับที่สูงขึ้น (ร้อยละ 6.5) และมีโอกาสรู้จักเพื่อนใหม่ ๆ เพื่อความภาคภูมิใจของบิดามารดา และเป็นความต้องการของหัวหน้างานหรือหน่วยงานของตน (ร้อยละ 1.5)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการผดุงครรภ์) มีจำนวนมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษา โดยพบว่าในกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 25-29 ปี สอดคล้องกับการศึกษาจากงานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า กลุ่มอายุเฉลี่ย 27-29 ปี มีความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาสูงถึงร้อยละ 70⁷ ขณะที่กลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาส่วนใหญ่อายุมากกว่าหรือเท่ากับ 45 ปี ส่วนสถานภาพสมรสมีความคล้ายคลึงกันคือส่วนใหญ่สมรสแล้ว แต่ร้อยละของสถานภาพโสดในกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 44.1 และ 37.4 ตามลำดับ) สอดคล้องกับการศึกษาของวิภาดา ศุภสุวรรณกุล⁸ ที่พบว่า มากกว่าร้อยละ 50 เป็นกลุ่มที่มีสถานภาพโสด

กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยหลังคลอด รองลงมาปฏิบัติงานที่ห้องคลอด ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานที่แผนกสูติกรรมมากกว่า 11 ปี เช่นเดียวกับกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานที่แผนกสูติกรรม

มากกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี และแผนกที่ทำงาน คือแผนกหลังคลอดเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือแผนกห้องคลอด สำหรับประสบการณ์การวิจัย ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ รองมาคือเคยเป็นผู้ร่วมวิจัยเช่นเดียวกัน และส่วนใหญ่เคยทำหน้าที่อาจารย์ที่เลี้ยงในคลินิกทั้งกลุ่มที่ต้องการและกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ จากข้อมูลดังกล่าว เห็นได้ว่า กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อมีลักษณะทั่วไปคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นอายุ โดยพบว่า กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่ออายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 25-29 ปี ขณะที่กลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป และพบว่า ในกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีจำนวนของผู้ที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 50 ขณะที่กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อมีอายุ 35 ปีขึ้นไปน้อยกว่าร้อยละ 50 สอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาดา ศุภสุวรรณกุล ที่พบว่า ส่วนใหญ่ที่มีความต้องการการศึกษามากกว่าร้อยละ 50 เป็นกลุ่มที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี⁸

แม้ว่าอายุจะไม่ใช่เงื่อนไขของการกำหนดคุณสมบัติ แต่อายุที่มากขึ้นอาจส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างใช้เป็นข้อพิจารณาว่าตนเองควรจะศึกษาต่อหรือไม่ การศึกษาที่ผ่านมาพบว่า อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อความพร้อมที่จะเรียนรู้ หรือสมรรถนะโดยเฉพาะด้านร่างกาย อาจส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างคาดการณ์ถึงความยากลำบากที่จะเกิดขึ้นและอายุจะเป็นอุปสรรคเนื่องจากความแข็งแรงทางร่างกายลดลงหรือน้อยกว่าช่วงวัยที่อายุน้อยกว่า และอายุที่มากขึ้นยังถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอาจจะทำได้ยากกว่าเนื่องจากผ่านระยะเวลามานาน และโดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อายุมาก มีภาระครอบครัว มีบุตรที่ต้องดูแล การศึกษาต่ออาจจะไม่ใช่เป้าหมายหลักในชีวิต

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า เหตุผลในการศึกษาต่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ เพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อใช้ความรู้ในการทำหน้าที่ในปัจจุบัน และเพื่อมีคุณวุฒิที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นถึง

ความตระหนักในการพัฒนาตนเองของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ดี และเป็นความต้องการของสาขาพยาบาลศาสตร์ เพราะการพัฒนาตนเองและวิชาชีพเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษาพยาบาลในระดับปริญญาโท ทั้งในอดีตและปัจจุบัน⁹⁻¹⁰ ซึ่งการส่งเสริมให้ศึกษาต่อก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะลดการสูญเสียและเพิ่มการธำรงรักษาพยาบาลวิชาชีพไว้ในระบบบริการสุขภาพ² และจากการศึกษาของ พัฒนา เศรษฐวิชราวนิช พบว่า พยาบาลวิชาชีพต้องการศึกษาต่อ ด้วยเหตุผลคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในการทำวิจัย เนื่องจากพยาบาลที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทจะถูกหน่วยงานคาดหวังว่าต้องเป็นผู้นำในการบริหาร พัฒนาระบบบริการด้วยการทำวิจัยและการศึกษาในโรงพยาบาล¹¹

เนื้อหาที่ต้องการให้เน้นเป็นพิเศษ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการเจริญพันธุ์กับบทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ แนวปฏิบัติและนวัตกรรมด้านการผดุงครรภ์ และประเด็นและแนวโน้มทางอนามัยแม่และเด็กและบทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ของระบบบริการสุขภาพในปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยีก้าวหน้าด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในการดูแลสุขภาพมารดาและทารกในครรภ์มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่มุ่งใจในด้านสถาบันที่กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการผดุงครรภ์) เห็นด้วยว่ามีความสำคัญในระดับมากที่สุด คือมีคณาจารย์ที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ ความสะดวกในการคมนาคมและการหาที่พักและความพร้อมในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (อาคารสถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอน) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาดา ศุภสุวรรณกุล สิ่งที่มุ่งใจในด้านการเงินที่มีความสำคัญมากที่สุด คือมีทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน มีทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบัน และมีทุนสนับสนุนจากทางครอบครัว ซึ่งค่าใช้จ่ายเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ไม่เลือกเรียน⁸

สิ่งมุ่งใจด้านสังคมที่กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่าสำคัญในระดับมากที่สุด คือ เห็นว่าการศึกษาต่อเป็นการเพิ่มโอกาสในความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่หลังจากเรียนจบ เป็นการยกระดับความน่าเชื่อถือของตนเอง และมีโอกาสเปลี่ยนสายงาน ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นการตระหนักถึงการให้คุณค่ากับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นที่จะส่งผลต่อชีวิตส่วนตัวและทางสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่พบว่าผู้สมัครสอบในระดับบัณฑิตศึกษา มีมูลเหตุมุ่งใจที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี สามอันดับแรก ได้แก่ เพิ่มเติมความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการประกอบอาชีพ เพิ่มคุณวุฒิการศึกษาในสาขาวิชาชีพของตน เพื่อประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในปัจจุบันและอนาคตของตนเอง⁷ ซึ่งคุณวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้นนอกจากจะทำให้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้นแล้ว ยังเพิ่มโอกาสที่จะได้รับการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้สนใจศึกษาและใช้ในการเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษา อาจารย์ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ รวมทั้งด้านสวัสดิภาพของนักศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่สนับสนุนทุนวิจัย ขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ขอขอบคุณผู้ประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกคน และขอขอบคุณ Assoc. Prof. Dr. Andrew C. Mills ที่กรุณาปรับปรุงบทความภาษาอังกฤษ

References

1. Hanuchareunkul S. Board certified training program in advanced. nursing practice, College of advanced practice nurse and midwife, Thailand Nursing and Midwifery Council, Thai Journal Nursing and Midwifery Practice 2014; 1(1): 5-16. (in Thai)
2. Srisuphan W, Sawaengdee K. Recommended policy-based solutions to shortage of registered nurses in Thailand. Thai Journal of Nursing Council 2012; 27(1):5-12. (in Thai). Available from: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/TJONC/article/view/2756>
3. Bureau of Policy and Strategy, Minister of Public Health, Public Health Statistics A.D. Bangkok: The Office of Charennpanich Print Limited; 2015.
4. Parisunyakul S. Role development of Thai nurse midwife. Thai Journal Nursing and Midwifery Practice 2014; 1(1):17-22. (in Thai).
5. Thai Nursing Council. The list of the Master degree curriculum for the Thai qualification standard for a graduate's degree in nursing [Internet]. 2017 [cited 2018 Aug 19]. Available from: [https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/2_2\(1\).pdf](https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/2_2(1).pdf).
6. Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement 1970; 30: 607-10.
7. The Planning Division of Prince of Songkla University, Motivating factors and need to study for postgraduates. The institution research of Prince of Songkla University, Songkhla. (in Thai)
8. Suprawankul W. Factors affecting requirement for post graduate study of registered nurses in Lampang Hospital 2009; 30(2): 67-74.
9. Ministry of Education. Notification for the Thai qualification standard for a graduate's degree in nursing [Internet]. 2012 [cited 2017 Feb 20]. Available from: http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews6/nursegrad_m1.pdf. (in Thai).
10. Ministry of Education. Notification for the Thai qualification standard for a graduate's degree in nursing [Internet]. 2018 [cited 2018 Aug 19]. Available from: <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/news6.php>. (in Thai).
11. Sethawacharavanich P, Duandkhae T, Turner K. Needs for continued education of the Registered nurses in Bangkok Metropolitan Region, Journal of Health Science Research 2011; 5(1): 25-31. (in Thai).